

- N. B. :** (1) **Figures** to the **right** indicate **full marks**.
(2) Answers to the **two** sections should be **written** in the **same** answer-book.

Section I / विभाग १

[काव्यप्रकाश - उल्लास I, II, III, X (Selected Portion)]

1. (a) Explain with reference to the context any **three** of the following :-

१८

खालीलपैकी कोणत्याही तिहींचे ससंदर्भ स्पष्टीकरण करा :-

- शब्दचित्रं वाच्यचित्रमव्यङ्म्यं त्ववरं स्मृतम् ।
- अत्र निष्पन्दत्वेनाश्वस्तत्वं, तेन च जनरहितत्वम् ।
- साक्षात्संकेतितं योऽर्थमभिधत्ते स वाचकः ।
- गुडतण्डूलादिपाकादिषु एवमेव पाकत्वादि ।
- ज्ञानस्य विषयो ह्यन्यः फलमन्यदुदाहृतम् ।

- (b) Write paragraphs on any **two** of the following :-

१२

खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर परिच्छेद लिहा :-

- अनलंकृती पुनः क्वापि ।
- आकांक्षायोग्यतासंनिधिश्च ।
- चतुष्टयी शब्दानां प्रवृत्तिः ।
- गौणी लक्षणा ।

2. Explain the 'काव्यहेतुः' according to मम्मट.
मम्मटाने सांगितलेल्या काव्यहेतुचे स्पष्टीकरण करा.

१०

OR/अथवा

Explain अन्विताभिधानवाद.

अन्विताभिधानवादाचे स्पष्टीकरण करा.

3. (a) Explain any **three** of the following अलंकार's.

१२

खालीलपैकी कोणतेही तीन अलंकार स्पष्ट करा :-

- अनन्वयः ।
- ससंदेहः ।
- अर्थान्तरन्यासः ।
- रूपकम् ।
- श्लेषः ।

- (b) Distinguish between / फरक स्पष्ट करा. :-

उपमा - उत्प्रेक्षा Or/अथवा निदर्शना -ससंदेहः ।

८

Section II / विभाग २
(अभिज्ञानशाकुन्तलम् - Acts IV, V)

4. (a) Translate into **English** or **Marathi** any **two** of the following, giving explanatory notes wherever **necessary** :-

आवश्यक तेथे स्पष्टीकरणात्मक टिपा देऊन खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंचे इंग्रजी अथवा मराठीत भाषांतर करा :-

- (i) उत्पक्षमणोर्नयनयोरुपरुध्दवृत्तिं
बाष्पं कुरु स्थिरतया विहतानुबन्धम् ।
अस्मिन्नलक्षितनतोन्नतभूमिभागे
मार्गे पदानि खलु ते विषमीभवन्ति ॥
- (ii) अर्थो हि कन्या परकीय एव
तामद्य संप्रेष्य परिग्रहीतुः ।
जातो ममायं विशदः प्रकामं
प्रत्यर्पितन्यास इवान्तरात्मा ॥
- (iii) महाभागः कामं नरपतिरभिन्नस्थितिरसौ
न कश्चिद्दर्शानामपथमपकृष्टोऽपि भजते ।
तथापीदं शश्वत्परिचितं विविक्तेन मनसा
जनाकीर्णं मन्ये हुतवहपरीतं गृहमिव ॥
- (iv) कृताभिमर्शमनुमन्यमानः
सुतां त्वया नाम मुनिर्विमन्यः ।
मुष्टं प्रतिग्राहयता स्वमर्थं
पात्रीकृतो दस्युरिवासि येन ॥

- (b) Explain with reference to the context any **two** of the following :-

खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंचे ससंदर्भ स्पष्टीकरण करा :-

- (i) दिष्ट्या धूमाकुलितदृष्टेरपि यजमानस्य पावक एवाहुतिः पतिता ।
(ii) शान्तानुकूलपवनश्च शिवश्च पन्थाः ।
(iii) स्वाधीनकुशलाः सिद्धिमन्तः ।
(iv) इत्थमात्मकृतं चापलं दहति ।

5. Write paragraphs on any **two** of the following :-

खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर परिच्छेद लिहा :-

- (a) Sending शकुन्तला to Hastinapur.
शकुन्तलेची हस्तिनापुराला पाठवणी.
(b) Character sketch of गौतमी.
गौतमीचे व्यक्तिचित्र.

P4/RT-Ex-08-568

Con. 53-KK-1038-08.

3

- (c) King's Praise by bards.
वैतालिकांनी केलेली राजाची प्रशंसा.
- (d) Dialogue between काश्यप and शकुन्तला.
काश्यप आणि शकुन्तला यांच्यातील संवाद.
-